

Dosarul nr. 1ra-2150/2019

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan,

Ion Guzun,

Maria Ghervas

Victor Burduh

juducând, în ședință fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul, șef-interimar în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 iulie 2019, în cauza penală privind-o pe:

Grisman Liliana XXXXXXXX, născută la
XX.XX.XXXX, originară din s. XXXXXXXXX, r.
XXXXXXX, locuitoare în mun. XXXXX, str.
XXXXXXX xxx, ap. xx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.06.2018 - 20.11.2018;

Instanța de apel: 12.12.2018 - 10.07.2019;

Instanța de recurs: 02.10.2019 - 10.12.2019.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 20 noiembrie 2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Grisman Liliana a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de amendă în mărime de 1000 (una mie) unități convenționale, ceea ce constituie 50 000 lei.

În temeiul art. 85 și 87 Cod penal, pentru cumul de sentințe, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani și 8 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea **șulor** financiare pe un termen de 3 ani, pedeapsa cu închisoarea fiind suspendată condiționat pe un termen de 3 ani, și amendă în mărime de 1000 (una mie) unități convenționale, ceea ce constituie 50 000 lei, pedepse ce urmează a fi executate separat.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Grisman Liliana, la data de 08 mai 2018, pe timp de zi, aflându-se în incinta market-ului „Linella - 17” din mun. Bălți, str. Bulgară 136, acționând cu intenție și din interes material, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, folosindu-se de faptul că nu este observată de nimeni, prin acces liber, a sustras pe ascuns de pe rafturi diferite produse și anume: un pachet de semințe „San Sanîci” la preț 9,69 lei, condimente „Every Day” 3 bucăți la preț de 9,40 lei fiecare, în total 28,20 lei; fulgi de ovăz „Casca-Minutca” 5 bucăți la preț de 5,45 lei fiecare, în total 27,45 lei; săpun de rufe „Duru” 1 bucată la preț de 28,99 lei; anti mucegai „Sano” 3 bucăți la preț de 58,99 lei fiecare, în total 176,97 lei; soluție pentru veselă „Morning Fresh” 2 bucăți la preț de 32,79 lei fiecare, în total 65,58 lei; gel de duș „Nivea” 1 bucată la preț de 78,99 lei; absorbante „Carefree” 1 bucată la preț de 39,49 lei; clătitor de gură „Listerine” 1 bucată la preț 48,99 lei, clătitor de dinți „Sensodyne” 1 bucată la preț 92,99 lei; periuță de dinți „Paradontax” 1 bucată la preț de 67,79 lei; periuță de dinți „Colgate” 1 bucată la preț de 55,99 lei; șampon „Syoss” 2 bucăți la preț de 47,99 lei fiecare, în total 95,98 lei; deodorant „Dove” 2 bucăți la preț de 54,99 lei fiecare, în total 109,98 lei; spumă Nivea 1 bucată la preț de 54,99 lei; șampon „Gliss Kur” 1 bucată la preț de 54,99 lei; deodorant Rexona 1 buc la preț de 49,99 lei; șampon „Syoss” 1 bucată la preț de 47,99 lei; aparat de ras „Dorco Shai” 1 bucată la preț de 184,99 lei; deodorant „Nivea” 1 bucată la preț de 51,99 lei; gel de ras „Nivea” 1 bucată la preț de 77,99 lei; pastă de dinți „Colgate” 1 bucată la preț de 37,49 lei; șampon „Clear,” 3 bucăți la preț de 91,99 lei fiecare, în total 275,97 lei; deodorant spray „Nivea” 1 bucată la preț de 51,99 lei; gel de duș „Nivea” 2 bucăți la preț de 52,99 lei fiecare, în total 105,98 lei; balsam „Syoss” 3 bucăți la preț de 80,99 lei fiecare, în total 242,97 lei; deodorant „Dove” 1 bucată la preț de 54,99 lei; tamponare „OB” 1 bucată la preț de 54,99 lei; loțiune „Nivea” 1 bucată la preț de 65,99 lei; deodorant „Rexona” 4 bucăți la preț de 49,99 lei fiecare, în total 199,96 lei; deodorant stick „Rexona” 1 bucată la preț de 49,99 lei; soluție „Vanish” 2 bucăți la preț de 61,49 lei fiecare, în total 122,98 lei; „Vanish” lichid 1 bucată la preț de 61,49 lei; gel de ras „Nivea” 1 bucată la preț de 77,99 lei; spumă de ras „Nivea” 1 bucată la preț de 54,99 lei; deodorant „Nivea” 2 bucăți la preț de 51,99 lei fiecare, în total 103,98 lei; deodorant „Dove” 2 bucăți la preț de 54,99 lei fiecare, în total 109,98 lei; gel de ras „Nivea” 1 bucată la preț de 77,99 lei; gel de duș „Palmolive” 1 bucată la preț de 70,99 lei; detergent „Frosch” 1 bucată la preț de 27,99 lei; balsam de ras „Nivea” 2 bucăți la preț

de 130,99 lei fiecare, în total 261,98 lei; soluție pentru veselă 2 bucăți la preț de 32,79 lei fiecare, în total 65,58 lei; vopsea „Palette” 3 bucăți la preț de 48,99 lei fiecare, în total 146,97 lei; gel- Ceară „Taft” 2 bucăți la preț de 70,99 lei fiecare, în total 141,98 lei; burete „Freken Bock” 1 bucată la preț de 19,99 lei; condiționar „Semana” 1 bucată la preț de 56,49 lei; cana „Nordic” 2 bucăți la preț de 31,99 lei fiecare, în total 63,98 lei; ceai Lipton 1 bucată la preț de 29,99 lei, cauzând astfel, întreprinderii SRL „Moldretailgroup”, reprezentant M. Suleac, o daună în proporții considerabile în sumă totală de 4163,49 lei, eschivându-se cu bunurile sustrase de la locul infracțiunii.

Tot ea, Grisman Liliana, la data de 22.04.2018, pe timp de zi, aflându-se în incinta market-ului „Linella-17”, amplasat pe str. Bulgară 136 mun. Bălți continuându-și acțiunile criminale, acționând cu intenție și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, folosindu-se de faptul că nu este observată de nimeni, prin acces liber, a sustras pe ascuns de pe rafturi diferite produse, și anume: icre cu crevete 1 bucată la preț de 42,99 lei; mezel „Mortadella” cu olive 1 bucată la preț de 39,99 lei; gel de duș „Nivea Hidratant” 1 bucată la preț de 78,99 lei; balsam „Syoss” 3 bucăți la preț de 80,99 lei fiecare, în total 242,97 lei; șampon „Clear” 1 bucată la preț de 91,99 lei; pastă de dinți „Splat” 1 bucată la preț de 45,99 lei; cremă pentru față „CJ Bio” 1 bucată la preț de 58,99 lei; bomboane „Iarche” 1 pachet la preț de 14,99 lei; brânză topită „President” la preț de 33,79 lei; salam „Codru” 0,374 gr. la preț de 46,07 lei; spată de porc dezosată „Natur” 4,58 kg, la preț de 357 lei; friptură de porc „Natura” 4,064 kg la preț de 363,69 lei; ridiche 0,896 gr. la preț de 17,91 lei, cauzând astfel, întreprinderii SRL „Moldretailgroup”, reprezentant M. Suleac, o daună în proporții considerabile în sumă totală de 1469,97 lei, eschivându-se cu bunurile sustrase de la locul infracțiunii.

Tot ea, Grisman Liliana, la data de 06.05.2018, pe timp de zi, aflându-se în incinta market-ului „Linella - 17”, amplasat pe str. Bulgară 136, mun. Bălți acționând cu intenție directă și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, folosindu-se de faptul că nu este observată de nimeni, prin acces liber, a sustras pe ascuns de pe rafturi diferite produse, și anume: vin „Isabella” 2 bucăți la preț de 35,99 lei fiecare în total, suma de 71,98 lei; deodorant „Rexona” 1 bucată la preț de 49,99 lei; tampoane „OB” 1 bucată la preț de 54,99 lei; periută de dinți „Paradontax” 1 bucată la preț de 67,79 lei; deodorant Rexona 2 bucăți la preț de 49,99 lei fiecare, în total 99,98 lei; set de farfurii „Prostand” 1 bucată la preț de 17,99 lei; cafea „Jardin” 1 bucată la preț de 63,99 lei; semințe „San Sănîci” 1 bucată la preț de 9,69 lei, vin „Cabernet” la preț de 35,99 lei; condimente „Rolton” la preț de 59,97 lei; bere „Tuborg” 1 bucată la preț de 17,99 lei; semințe „San Sănîci” 1 bucată la preț de 9,69 lei; bere Tuborg 1 bucată la preț de 17,99 lei; șervețele „Freken Bok” 1 bucată la preț de 34,49 lei; folie de aluminiu 1 bucată la preț de 20,60 lei; cană „Nordic” 1 bucată la preț de 31,99 lei; șervețele umede 1 bucată la preț de 11,29 lei; crenvurști de vită 1,276 kg la preț de 132,69 lei; safalade Porcovită 1,276 kg la preț de 127,97 lei; salam Moldovenesc 0,476 gr la preț

de 58,07 lei; spată de porc 3,078 kg la preț de 240 lei; spată de porc 3,078 kg la preț 240,05 lei; costiță de porc 169,18 lei; friptură de porc 1,816 kg la preț de 162,51 lei; fileu de găină 2.000 kg la preț de 123,98 lei; fileu de găină 3.104 kg la preț de 192.42 lei, cauzând astfel întreprinderii SRL „Moldretailgroup”, reprezentant M. Suleac, o daună în proporții considerabile în sumă totală de 2123,34 lei, eschivându-se cu bunurile sustrase de la locul infracțiunii.

Tot ea, Grisman Liliana, la data de 28.04.2018, pe timp de zi, aflându-se în incinta market-ului „Linella – 17”, amplasat pe str. Bulgară 136, mun. Bălți, acționând cu intenție directă și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, folosindu-se de faptul că nu este observată de nimeni, prin acces liber, a sustras pe ascuns de pe rafturi diferite produse, și anume: vopsea „Palette” 2 bucăți la preț de 59,99 lei fiecare, în total 120 lei; condimente „Rolton” 1 bucată la preț de 19,99 lei; bere „Tuborg” 1 buc la preț de 17,99 lei; soluție pentru mobilă „Brait” 1 buc la preț de 45,49 lei; soluție pentru veselă „Morning Fresh” 1 bucată la preț de 32,79 lei; cremă de față „CJ Elio” 1 bucată la preț de 58,99 lei; set pentru manichiură 1 buc la preț de 64,99 lei; anticalcar 1 bucată la preț de 64,99 lei; gambe de găină 2,024 kg la preț de 88,02 lei; safalade Porcovită 1,216 kg la preț de 121,95 lei; tocătură de găină masa 0,988 gr., la preț de 67,17 lei; friptură de porc masa 2,824 kg la preț de 252.72 lei; servelat cu coniac masa 0,324 gr., la preț de 40,50 lei; saleami Premium masa 0,324 gr., la preț de 48,76 lei; crenvurști Lacta masa 0,696 gr. la preț de 72,03 lei; friptură de porc masa 1,180 kg la preț de 105,60 lei; mango masa 0.372 gr. la preț de 22,32 lei; brânză Prezident 1 buc la preț de 26,29 lei; condimente „Rolton” 1 buc la preț de 5,29 lei, cauzând astfel, întreprinderii SRL „Moldretailgroup”, reprezentant M. Suleac, o daună în proporții considerabile în sumă totală de 1276 lei, eschivându-se cu bunurile sustrase de la locul infracțiunii.

Astfel, în perioada 22.04.2018 – 08.05.2018, Grisman Liliana a sustras bunuri în valoare totală de 9032,80 lei.

Drept urmare, prin acțiunile sale intenționate, Grisman Liliana a comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Lilianeii Grisman, recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, a-i stabili pedeapsa de 2 ani închisoare.

În temeiul art. 85 Cod penal, prin cumul parțial de sentințe, a-i stabili Lilianeii Grisman pedeapsa definitivă de *4 ani și 3 luni* închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani.

În motivarea cererii de apel, procurorul a invocat că instanța de fond examinând

cauza penală în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept calificând acțiunile infracționale ale Lilianeî Grisman în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, însă a aplicat acesteia pedeapsa cu amendă, pe care o consideră prea blândă și contrară prevederilor art. 75 Cod penal.

A indicat procurorul, că instanța de fond nu ar fi ținut cont de faptul că inculpata anterior a fost condamnată în baza art. 190 alin. (2) Cod penal la 4 ani închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani, conform art. 90 Cod penal, însă aceasta fiind în termenul de probă, fiind predispusă la activitate infracțională a mai comis o infracțiune contra patrimoniului.

Reieșind din circumstanțele cazului și ținând cont de scopul pedepsei penale, procurorul a opinat că scopul pedepsei penale de reeducare a inculpatei va putea fi atins numai prin aplicarea unei pedepse privative de libertate, iar pedeapsa aplicată acesteia este vădit neproportională acțiunilor inculpatei și urmărilor produse.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 iulie 2019, apelul procurorului a fost admis, casată sentința în partea stabilirii pedepsei, rejudecată cauza în această parte și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Grisman Liliana a fost condamnată în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 2 ani închisoare, *cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei*.

În temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, prin adăugirea parțială a pedepsei aplicate prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2016, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probațiune de 3 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reținut că, instanța de fond pe deplin a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor săvârșite de Grisman Liliana, apreciind probele examinate, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură civilă, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, inclusiv în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, Colegiul Penal a constatat cu certitudine, că Grisman Liliana a comis infracțiunea imputată și că acțiunile ei au fost corect calificate de către instanța de fond în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod Penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Cu privire la legalitatea pedepsei, instanța de apel a menționat că instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de modul de comitere a infracțiunii, mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită (patrimoniul persoanei),

natura și gravitatea rezultatului produs, a altor consecințe a infracțiunii, motivul săvârșirii și scopul urmărit, precum și de conduita inculpatei după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială a acesteia, stabilindu-i o pedeapsă inechitabilă pentru infracțiunea comisă.

La stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, instanța de apel a ținut cont de circumstanțele reale și personale ale inculpatei și anume: că aceasta a comis cu intenție directă o infracțiune mai puțin gravă anterior fiind condamnată prin sentința Judecătorei Bălți din 10 mai 2016 și decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 21.12.2016, pentru comiterea infracțiunii prevăzute la 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu stabilirea pedepsei de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani, iar în baza art. 90 Cod penal, fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu stabilirea perioadei de probațiune de 3 ani, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, se caracterizează pozitiv, este angajată în câmpul muncii la CMF nr. 5, are la întreținere un copil minor, se căiește sincer de cele comise, alte circumstanțe atenuante sau agravante nefiind reținute.

Instanța de apel a notat că prima instanță, nu a ținut cont de atitudinea de ignorare totală a inculpatei a respectului față de lege, comportamentul negativ al acesteia în societate, față de bunurile altei persoane, că infracțiunea comisă de inculpată prezintă un cumul de acțiuni ilicite, care au prejudiciat SRL „Moldretailgroup” cauzându-i în perioada 22.04.2018-08.05.2018 o pagubă materială în sumă de 9032,90 lei, iar pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale, este una prea blândă în coraport cu fapta prejudiciabilă comisă și nu își va atinge efectul scontat.

A indicat instanța de apel că scopul pedepsei penale va fi atins prin aplicarea în privința inculpatei Grisman Liliana a unei pedepsei de 2 ani închisoare, iar potrivit art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial de sentințe, prin adăugarea parțială a pedepsei stabilite prin decizia Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2016, i-a stabilit inculpatei o pedeapsă definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani.

Continuând operațiunea de individualizare a pedepsei, instanța de apel a reținut că inculpata s-a căit sincer și a restituit prejudiciul cauzat. A reținut în privința acesteia circumstanța excepțională - că are la întreținere un copil minor (a. n. xxx), care este diagnosticat cu xxxxxxxx xxxxx, fiind necesar tratament xxxxxxxxxxxxxxxx, crescându-l și educându-l de una singură, fiind divorțată. Pe cale de consecință, instanța de apel a conchis că nu este rațional ca inculpata să execute pedeapsa reală cu închisoare și că este posibil de a-i mai acorda încă o șansă acesteia, aplicând prevederile art. 90 Cod penal prin suspendarea executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probațiune de 3 ani, considerând că pedeapsa stabilită este una echitabilă în raport cu fapta comisă, inclusiv în ce privește și termenii pedepselor, prin care se va obține corectarea și

reeducarea condamnatei, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către aceasta.

Astfel, instanța de apel a considerat că *apelul procurorului urmează a fi admis*, cu casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri în latura pedepsei.

5. Procurorul declară recurs ordinar și invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie exclusă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatei.

În motivarea recursului, procurorul menționează că, instanța de apel, cu toate că a admis apelul procurorului, a pronunțat o decizie ilegală și pasibilă casării parțiale.

Consideră recurentul că instanța de apel la aplicarea pedepsei în privința inculpatei nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, stabilind o pedeapsă inequitabilă pentru infracțiunea comisă.

Astfel, instanța de apel nu ar fi ținut cont de faptul că inculpata anterior a fost condamnată în baza art. 190 alin. (2) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe termen de 3 ani, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani, conform art. 90 Cod penal, însă aceasta cu toate că s-a căit de cele comise anterior, din nou a ignorat total respectul față de lege, dând dovadă de un comportament negativ în societate, față de bunurile altei persoane, ceea ce indică că pedeapsa stabilită acesteia inevitabil va duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Opinează recurentul că instanța de apel urma să concluzioneze, că deși inculpata era în prezența unor situații care urmau să o împiedice la continuarea activității criminale ca – educarea și întreținerea de una singură a unui copil minor bolnav, că deține un loc de muncă în centrul medicilor de familie, fiind anterior condamnată cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu a făcut concluziile respective, iar stabilirea repetată în privința ei a pedepsei cu închisoarea cu suspendarea executării ei, este o soluție vădit ilegală și lipsită de temei.

Recurentul mai menționează că soluția ilegală a instanței de apel a generat aplicarea în privința inculpatei a unei măsuri de pedeapsă prea blândă, iar practica judiciară, inclusiv în cazul din speță demonstrează că astfel de soluții nu sunt suficiente nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. Comportamentul inculpatei prin comiterea infracțiunii fiind în termenul de probă, cu sustragerea unui număr excesiv de mare de bunuri într-un loc public, în prezența problemelor grave de sănătate a copilului, urma să convingă instanța de apel că aceasta nu a mers pe calea corijării.

6. Judecând recursul ordinar declarat și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel parțial, din următoarele considerente.

Cu titlul preliminar, se relevă că obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat doar la examinarea chestiunilor de drept, or rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac constă în înlăturarea erorilor judiciare admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Potrivit prevederilor expuse de legislator în art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În drept, soluția instanței de recurs se fundamentează pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Alin. (4) și (5) ai aceleiași norme prevede că în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de drept, asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmite instanței de apel, sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost calificată corect, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal au fost aplicate corect, și hotărârea adoptată trebuie să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi procesuale obligatorii, nu au fost respectate întocmai la judecarea apelului de către instanța ierarhic inferioară.

Drept temeiuri pentru recurs procurorul a invocat art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care stipulează, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise *când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Colegiul lărgit atestă că recurentul este de acord cu circumstanțele de fapt și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatei însă critică hotărârea recurată sub aspectul

individualizării greșite a pedepsei aplicate, iar motivele invocate Colegiul le consideră întemeiate, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Din conținutul deciziei rezultă că instanța de fond la examinarea cauzei, a aplicat inculpatei pedeapsa cu amendă, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, neținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celei vinovate, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatei, precum și de condițiile de viață ale familiei acesteia.

La fel, Colegiul penal lărgit, constată că instanța de fond în partea introductivă a sentinței la datele privind identitatea inculpatei a indicat că aceasta a fost „*anterior nejudecată, anterior judecată*”, după care, la fel contrazicându-se, în partea descriptivă a sentinței și anume la individualizarea pedepsei a indicat că inculpata „*anterior nu a fost condamnată*” după care a indicat că „*Grisman Liliana anterior a fost condamnată prin sentința Judecătoriei Bălți din 10.05.2017, în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 ani și 8 luni cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani, pedeapsa cu închisoarea fiind suspendată condiționat pe un termen de 3 ani*”.

În descriptivul sentinței, instanța de fond constatând necesitatea aplicării prevederilor art. 85 Cod penal, face trimitere la sentința Judecătoriei Bălți din 10.05.2017, prin care Grisman Liliana a fost condamnată în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 ani și 8 luni cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani, pedeapsa cu închisoarea fiind suspendată condiționat pe un termen de 3 ani, pe când în dispozitiv nu se indică sentința în baza căreia se dispune cumulul de sentințe.

La aplicarea prevederilor art. 85 Cod penal, nu a ținut cont instanța de fond, că sentința Judecătoriei Bălți din 10.05.2016, a fost modificată prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21.12.2016, prin care Grisman Liliana a fost condamnată în baza art. 190 alin. (2) Cod penal la închisoare pe un termen de 4 ani cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani, pedeapsa cu închisoarea fiind suspendată condiționat pe un termen de 3 ani în baza art. 90 Cod penal.

Examinând apelul declarat de către acuzatorul de stat, instanța de apel corect a dispus **admiterea** apelului declarat de acuzatorul de stat. A aplicat inculpatei Grisman Liliana pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani. În temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial de sentințe, la pedeapsa stabilită a adăugat parțial din pedeapsa

stabilită prin decizia Curții de Apel Bălți din 21.12.2016, stabilindu-i inculpatei Grisman Liliana pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 6 luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani.

Totodată, instanța de apel, fără a ține cont de prevederile art. 90 alin. (11) Cod penal și fără a da o motivare corespunzătoare, a aplicat în privința inculpatei prevederile art. 90 Cod penal și a dispus suspendarea executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probațiune de 3 ani.

Din textul deciziei contestate se observă că, fără a face referire la prevederile art. 79 alin. (1¹) Cod penal, instanța de apel pune la baza soluției sale de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatei, circumstanța excepțională, precum că acesta are la întreținere un copil minor (a.n. xxxx), care a fost diagnosticat cu xxxxxxxx xxxxx, fiind necesar tratament xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, că educă și crește singură copilul minor, că este divorțată, motiv pentru care a conchis că nu este rațional ca inculpata să execute pedeapsa reală cu închisoare.

De altfel, în sensul prevederilor art. 90 Cod penal, stabilirea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării se admite numai luând în considerație personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor atenuante legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea ei.

În cazul dat, Colegiul lărgit consideră că, soluția instanței de apel este una superficială or, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială.

Articolul 75 Cod penal, stipulează criteriile generale de individualizare a pedepsei prin care se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Totodată, prevederile art. 90 alin. (11) Cod penal, statuează că în cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei săvârșește în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă o infracțiune din imprudență sau o infracțiune intenționată mai puțin gravă, problema anulării sau menținerii condamnării

cu suspendarea condiționată a executării pedepsei se soluționează de către instanța de judecată.

În acest caz, instanța de apel *era obligată* să argumenteze motivat circumstanțele cauzei considerate atenuante și în corelație cu care date despre persoana inculpatei ele servesc temei pentru aplicarea separată a art. 90 Cod penal, mai ales având în vedere condamnarea anterioară a acesteia.

Din raționamentele prezentate de instanța de apel, care au dus la aplicarea art. 90 Cod penal în privința inculpatei, se desprinde că instanța nu a separat circumstanțele nemijlocite care au condiționat aplicarea efectului suspensiv al executării pedepsei în privința inculpatei Grisman Liliana. Pe când legea procesual-penală, în termeni exhaustivi relevă în art. 90 alin. (1) Cod penal că: *„Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune ...”*

Instanța de judecată poate stabili că scopul pedepsei penale poate fi atins și fără executarea efectivă a acesteia, însă în formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a condamnatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea acesteia, în timpul judecării, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea acestuia, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se corecta și reeduca fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea în acest sens, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei, lucru neefectuat de către instanța de apel.

Mai mult ca atât, instanța de apel a indicat că *„atitudinea de ignorare totală de către inculpată a respectului față de lege, comportamentul negativ al acesteia în societate, față de bunurile altei persoane, valoare și drept ocrotit de stat, indică asupra faptului că pedeapsa aplicată acesteia sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale [...] este una prea blândă în coraport cu fapta prejudiciabilă comisă și nu va atinge scopul scontat ca măsură de pedeapsă”* că *„pedeapsa este echitabilă numai atunci când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor acestuia, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune”* însă, ulterior aplicându-i pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 2 ani, pentru infracțiunea săvârșită (art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal),

contrazicându-se a indicat că „ nu este rațional ca aceasta să execute pedeapsa reală cu închisoare, fiind de părere că este posibil de a-i mai da o șansă și a aplica în privința acesteia a prevederilor art. 90 Cod penal, stabilindu-i perioada de probațiune de 3 ani, astfel această pedeapsă fiind echitabilă în raport cu fapta comisă, inclusiv în ce privește și termenii pedepselor, prin care se va obține corectarea și reeducarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către aceasta”

Astfel, Colegiul lărgit constată că, deși procurorul în apelul declarat a invocat că anterior inculpatei i-a fost aplicată pedeapsa cu închisoare, executarea căreia a fost suspendată pentru un termen de probațiune de 3 ani și că această pedeapsă nu și-a atins scopul, inculpata continuând activitatea infracțională, totuși instanța de apel, fără a da o motivare corespunzătoare asupra motivelor condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei, a dispus suspendarea executării pedepsei în privința inculpatei.

Din aceste considerente Colegiul lărgit conchide că instanța de apel nu a dat o motivare corespunzătoare, prin prisma prevederilor art. 61, 75 Cod penal, soluției adoptate.

În mare parte soluția instanței de recurs de a dispune rejudecarea se bazează pe statuările Curții Europene în speța *Năvoloacă c. Moldovei (cererea nr. 25236/02)*, hotărârea din 16.12.2008, unde Curtea având a se pronunța asupra acestei cauze a considerat că chestiunile care urmau a fi hotărâte de către Curtea Supremă de Justiție nu puteau fi examinate în mod corespunzător, ca chestiuni ce țin de un proces echitabil, fără o apreciere directă a circumstanțelor factologice prezentate de părți pe marginea speței deferite judecării (*a se vedea Botten v. Norway, 19 februarie 1996, §§ 52 și 53, Reports of Judgments and Decisions 1996-I și Popovici, citată mai sus, § 72*). Având în vedere că Curtea Supremă de Justiție nu are competența să facă o examinare directă în fapt, ea are competența de a dispune rejudecarea cauzei de către instanța ierarhic inferioară. În cazul de față echitatea cere ca Curtea Supremă de Justiție să dispună rejudecarea cauzei.

Erorile de drept nu pot fi corectate de către instanța de recurs, deoarece potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului, or în cazul în care Colegiul lărgit ar exclude art. 90 Cod penal, aplicat fără o motivare corespunzătoare asupra motivelor aplicării acestuia în privința inculpatei, ar agrava situația acesteia.

Rezumând cele menționate, se constată că în speță și-au găsit confirmare temeiurile pentru recurs prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală - *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, ceea ce inevitabil duce la casarea deciziei instanței, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel se va conduce de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, să indice motivele pe care se întemeiază soluția și va ține cont de cele expuse în prezenta decizie, va pronunța o hotărâre legală și întemeiată în strictă conformitate cu prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul, șef-interimar în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 iulie 2019, în partea stabilirii pedepsei inculpatei, în cauza penală privind-o pe Grisman Liliana și dispune rejudecarea cauzei în această parte, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile deciziei recurate, se mențin.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată, publicată la 10 ianuarie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Maria Ghervas

Victor Burduh